

2009

We leren varen

In het voorjaar van 2009 hadden we ineens een zeilboot, een enorm gevaarte met een mast er op en een motor er in waar je een dikke 6 knopen mee door het water kon varen. En die boot deed allerlei dingen waar we niet op gerekend hadden.

Onze omgeving reageerde verdeeld. De reacties liepen uiteen van "Wat leuk, echt weer iets voor jullie" tot "Waar begin je aan op je achtenvijftigste".

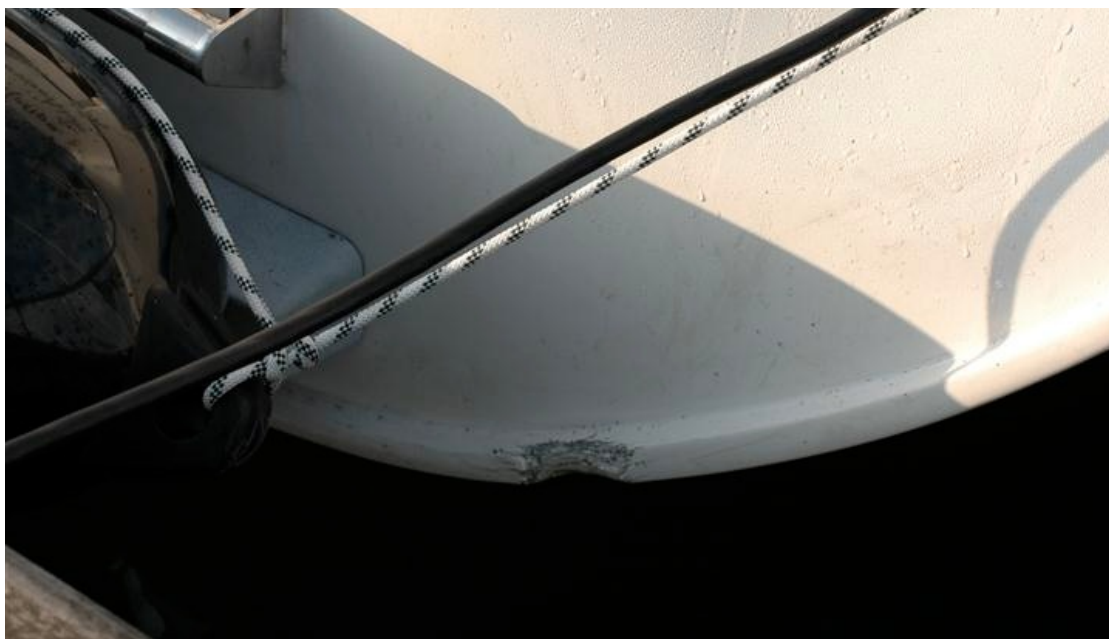
We zijn begonnen met een schipperscursus in St. Annaland. Aanleggen en wegvaren, motormanoeuvres, letten op de wind, wat te doen bij stroom, enfin, te veel om te onthouden en dat deden we dan ook niet. Temeer daar je alles maar een keer doet en het niet meteen tien keer kunt oefenen.

Daarnaast de theorie: het eerste jaar heb ik vaarbewijs 1 en het marifoonbewijs gehaald, een jaar later vaarbewijs 2 en weer later theoretische kustnavigatie (TKN).

Alles was nieuw en spannend, het logboek staat vol van kreten als "lekker schuin", "hoge golven" (op het Haringvliet!), "aanleggen ging bijna goed", "moeten we toch beter op oefenen" en meer van dat soort dingen.

Maar we leerden, ook al omdat we bijna alle weekenden in het voorjaar hebben doorgebracht in Hellevoetsluis, de thuishaven, en op het Haringvliet. Daarnaast ging ik nog vrijwel iedere week op mijn vrije woensdag met vriend Gio varen. Hij had trouwens evenveel zeilervaring als wij.

Er ging van alles fout.

Achteruit de box invaren ging soms te snel, dat leverde versplinterd polyestervorm op. Dus dwars achterop de boot een stootwil gehangen om de eventuele klappen op te vangen en later een stootrand laten bevestigen.

Hoe we het gepresteerd hebben weten we nog steeds niet, maar op een zeker moment zat een van de landvasten in de schroef. Dus de boot er uit laten takelen om hem weer te verwijderen. Een geluk dat we nog konden varen en de schroef er nog onder zat, de schroefas was vijf centimeter uit zijn koppeling geschoven en moest worden teruggeduwd. Dat je moet tegensturen bij het wegvaren heb ik geleerd nadat de zwemtrap van de buurman twee krassen van een halve centimeter diep in de romp had gemaakt. Het polyestervorm spatte er van af als zaagsel bij een cirkelzaag.

Rekening houden met de wind is ook iets wat je niet komt aanwaaien. De punt bleek sneller weg te draaien dan de achterkant. Dus zorgen dat je op tijd de stootwillen er tussen hangt. Maar dat ben je in je zenuwen natuurlijk even vergeten.

En dan hebben we het alleen nog maar over de dingen die in de haven gebeuren, bij het wegvaren en aanleggen.

Zeilen ging ook met vallen en opstaan. Wanneer moet je grootzeil strakker? Wat doe je als hij uit zijn roer loopt? Was dit nou uit z'n roer lopen? In elk geval ging het niet goed. Hoe snel reageert zo'n boot eigenlijk? Als je maar een vast punt op de kant neemt... hallo, wat gebeurt er nu? We zitten ineens helemaal tegen de wind in! Dat schip voor ons zit op dezelfde koers, hoe heeft die zijn zeilen staan?

Maar het ging steeds beter en dan denk je dat je het kunt. En dat wil je dan ook laten zien, dus nodig je een paar vrienden uit voor een weekend en ga je met een ruime windkracht 7 richting Willemstad. Blijkt de Haringvlietbrug niet open te gaan bij die wind. Ook kinderachtig, dan maar naar Middelharnis. Bij het aanleggen spatte het polyester weer van de achterpiek. Toch wel een stevig windje, eigenlijk hadden we misschien beter niet kunnen gaan varen. Was het daarom zo rustig op het water?

De meivakantie leverde de eerste sluiservaringen op. Tussen veel te veel andere boten aanleggen aan hoge muren met verzonken bolders en het zweet in je handen. Steeds maar kijken hoe anderen het doen.

Samen leerden we.

Het is trouwens opvallend hoe vaak ik de vraag krijg of mijn vrouw ook mee wil. Dat schijnt bijzonder te zijn. Zeilen is een mannenbezigheid. Vrouwen willen niet mee, schijnt het. Ik heb er een standaardantwoord op: die van mij is net zo enthousiast als ik en bovendien is zij een betere zeiler.

Kort voor de zomervakantie nog wat reparaties en toen waren we klaar voor de eerste vier weken onafgebroken varen.

Het was een hele mooie zomer, warm, weinig wind en bijna geen regen. Dat maakte het varen aangenamer voor beginners dan het anders zou zijn geweest. De laatste zomers hadden we doorgebracht in de bergen, wandelend op grote hoogten, nu dus in eigen land op zeeniveau. We leerden Zeeland kennen en wel op een heel andere manier dan daarvoor.

Nederland bleek er vanaf het water heel anders uit te zien dan dan vanaf het land. Ook afstanden zijn heel anders. We waren al eens van Ouddorp naar Stellendam gelopen, maar met de boot deden we er drie dagen over. Van Hellevoetsluis naar den Bommel is twee uur, fietsend is het een stuk langer. Dan zijn er ook nog de plaatsen waar we nooit waren geweest, zoals Kats, St. Annaland en Dintelsas.

De zomer hebben we gezworven van Willemstad naar Bruinisse en Brouwershaven op de Grevelingen, via de Oosterschelde naar Goes, via het Veerse meer naar Veere en over het Kanaal door Walcheren naar Vlissingen. Daar wachtte ons de eerste zee ervaring. Maar daarover later.

Heel langzaam leerden we steeds beter met de boot omgaan. Soms ging dat bijna fout, zoals de keer dat ik bijna in volle vaart een schip ramde bij het wegvaren (rustig in z'n achteruit was er niet bij, meteen vol gas geven en dan zien waar het schip strandt, nou, dat gebeurde bijna). Soms ging het ook helemaal fout. Bij het wegvaren moet je natuurlijk rekening houden dat je achteruit kunt gaan als je de voortros losgooit. zeker als je geen spring hebt en je de motor per ongeluk in zijn achteruit zet. Dat kostte een Duitser zijn vlaggenstok. We zijn omgevaren en hebben met veel moeite aangelegd. Onze eigen

vlaggenstok hebben we aan de inmiddels withete Duitser gegeven. In Brouwershaven was het nogal druk met in- en uitvaart en toen het havenlicht ineens op rood sprong kon ik de boot niet goed stilleggen. De rekening voor de reparatie van de kras op de blauwe motorboot heb ik enkele weken later overgemaakt. Brouwershaven was toch al niet mijn favoriet, omdat ik er de dag tevoren bij het aanleggen voor de haven al letterlijk tussen wal en schip was gevallen. Ik bleef gelukkig op de zeerailing hangen, maar het leverde wel enkele weken pijnlijke ribben op: waarschijnlijk gekneusd.

Langzaamaan ging het zeilen steeds beter, wegvaren en vooral aanleggen bleven we lastig vinden. Grappig is hoe je dan vluchtgedrag gaat vertonen en goede raad van anderen gaat negeren. Toen er een stevige wind werd verwacht op het moment dat we nogal in een waaigat bij Ouddorp lagen durfden we de boot niet te verhalen naar de box die ons werd aangeboden. We vonden dat we wel goed lagen! Nog even extra aanleggen aan de andere steiger om de watertanks te vullen hebben we ook maar uitgesteld tot de volgende haven, hopen dat de kraan daar met onze waterslang te bereiken zou zijn. We slaakten en zucht van verlichting dat we toch konden blijven liggen in de box in Scharendijke en niet hoefden verhuizen bij terugkomst van de vaste ligplaatshouder.

Ondertussen kregen we les en goede raad van mede watersporters. Dankzij de vriendelijke burens in Goes hebben we de truc met het aanleggen op de motor geperfectioneerd. Eerst de achtertros vast, dan de motor in zijn vooruit ("langzaam Kees!") en de punt draait vanzelf naar de kant toe. Het werd de standaardprocedure, vooral in sluisen. In alle havens zaten we steeds maar weer te kijken naar de verrichtingen van anderen. Hoe leggen ze aan, wat doen ze met hun landvasten, hoe leggen ze trossen en springen. Maar ook stelden we vragen en luisterden we mee bij alle zeilgesprekken, iedere keer weer ons verontschuldigend: "Wij doen dit pas sinds kort".

We maakten kennis met de watersportwereld met zijn specifieke gebruiken en gewoonten. Die wereld bleek te worden bewoond door heel verschillende types. In Hellevoetsluis kwamen we de man van in de 70 tegen met zijn oude bruine hond en zijn kleine zeilbootje die ons begroette met: "Welkom in de wereld van de zeilers". Een duidelijk voorbeeld van oud geld, beleefd, wat afstandelijk, maar vol verhalen over zeiltochten op de Middellandse Zee en in tropische gebieden. We ontmoetten het enthousiaste gezin met twee kinderen in de platbodem dat naast ons lag en dat ieder weekend in de haven te vinden was. Later hebben ze een grote Bavaria gekocht, daar konden ze meer mee.

We kwamen ze steeds weer tegen, in een sluis, op de Grevelingen en een jaar later ineens in de haven van IJmuiden. Maar ook zijn er de patsers met hun grote glimmende motorboten die je geen voorrang willen geven bij het invaren van de sluis, hoewel ze later aankwamen. Poenerig aan dek met een kapiteinspet op en geblondeerde modepoppen op leeftijd in bikini op het voordek. De mensen van de "strijkijzers", waar je als zeiler (want dat waren we intussen) op neer moet kijken.

Soms neemt het elite van de vaarwereld

een absurde vorm aan. De jachthaven van Veere is een van de leukste en sfeervolste havens die ik ken. Bij het havenhoofd is de jachtclub, gerund door een vrouw uit Schiedam met een duidelijk Rotterdams accent. Ze bestuurt de club met ijzeren hand, maar heeft voor iedereen een vriendelijk woord. Je kunt er uitstekend en goedkoop eten, aan de bar is het gezellig. De al dan niet stoere verhalen over het leven op het water vliegen je er om de oren. Maar je moet wel bij de club horen. Dat wordt je duidelijk gemaakt door een bordje aan de deur, dat ook op alle terrastafeltjes prijkt: "Uitsluitend voor leden Jachtclub Veere en opvarenden van jachten". Ik heb haar een aantal nietsvermoedende, vriendelijke toeristen zien wegsturen. Onderscheid moet er zijn!

Toen het er naar uit zag dat het weer de een aantal dagen stabiel zou blijven, besloten we via Vlissingen te varen en dan buitenom de Roompot weer in, over zee dus. Niet gehinderd door enige kennis van stroming of getijden liepen we de Michiel de Ruyterhaven binnen. We hadden wel gelezen dat er een drempel was, maar hoe dat precies werkte... In elk geval stond het water hoog genoeg, dat konden we aan de peilschaal zien en we hadden gebeld, dus het bruggetje schoof mooi voor ons weg. Aanleggen was lastig want er stond nogal wat wind (10 knopen of zo) maar alles ging zonder schade dus we lagen. De volgende dag gekeken wanneer het hoog water was. Vanaf 3 uur voor hoogwater konden we er in elk geval uit en als we het dan zo planden dat we met hoog water bij de hoek bij West Kapelle zouden zijn kregen we daar de stroom wel mee om de Roompot in te varen. Zo gezegd, zo gedaan. De zee was rustig. We voeren niet via de Sardijnsgeul, want daar was nogal wat beroepsvaart, hadden we begrepen. Dus verder de zee op. Geweldig, alles liep als een trein. Jammer alleen dat bij de hoek de stroom niet ging meelopen. Bij onze metertjes aan boord zit er een die de stroming aangeeft en die bleef stroom tegen geven. Maar na een zeer mooie, wel wat spannende zeiltocht bereikten we de Roompotsluis. Een van de volgende dagen hebben we de stromenkaart voor de Nederlandse kust gekocht en heb ik besloten de cursus kustnavigatie te gaan volgen. Ik snapte er niets van!

Via de Oosterschelde en Zierikzee voeren we terug naar de Grevelingen. Omdat het intussen half augustus was geworden konden we ook op de Hompelvoet gaan wandelen, de kilometerslange plaat die in de Grevelingen ligt. Hij heeft mij al sinds de lagere school gefascineerd, ook al omdat je er alleen maar per boot kunt komen. Prachtig, zo'n enorm stil eiland

zonder mensen met alleen wat rond grazende paarden.

Langzaamaan zijn we via Ouddorp, Bruinisse en Willemstad weer beland in de thuishaven Hellevoetsluis. Brouwershaven hebben we deze keer gemeden, de ervaringen waren te traumatisch.

Na vier weken op het water legden we aan, langzaamaan leerden we zeilen.